Payamdaily.ir

پیام آشنا

نخستین روزنامه صبح البرز
شماره ۲۸۵۹
شنبه / ۲۶ مهر / ۱۴۰۴
۲۵ / ربیع الثانی / ۱۴۴۷
18 / October / 2025

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باقره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۲۳۸۳۸-۳۲۵۲۴۴۴۳-۰۲۶- فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۷/۸۰
چاپ: کارگر

امروز با حافظ

پنهان ز حاسدان به خودم خوان که مُنعِمان
خیرِ نهان برایِ رضایِ خدا کنند
حافظ دوامِ وصل میسر نمی‌شود
شاهان کم التفات به حالِ گدا کنند

گر نَه عشقت سایه من شد؟ چرا هرِ گه که من
روی بَرتابم ازو پویان ز پَس باشد مرا؟
سنایی

اوقات شرعی

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۴:۵۲	۰۶:۱۶	۱۱:۵۱	۱۷:۲۵	۱۷:۴۳

برگه

زندگی یک معجزه است، پس هر روز به عنوان یک هدیه زندگی کن..
لئوناردو داوینچی

گزارش روز

صندلی دانشگاه شریف؛ ناقابل ۸۵۰ میلیون!

دانشگاه صنعتی شریف گران‌ترین دانشگاه دولتی کشور شد دانشجویان مهندسی کامپیوتر برای چهار سال تحصیل باید رقمی معادل قیمت یک خودرو صفر کیلومتر بپردازند

به گزارش پیام آشنا به نقل از فرهیختگان، نیمه دوم مهر امسال، دانشگاه‌های کشور آماده پذیرش نودانشجویان در تمامی گروه‌های آزمایشی هستند؛ داوطلبانی که این روزها درگیر انتخاب رشته‌اند و بسیاری از آن‌ها ترجیح می‌دهند با وجود محدودیت رتبه، نام دانشگاه دولتی را در رزومه خود حفظ کنند.

همین تمایل باعث‌شده پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌های دولتی بار دیگر به گزینه اصلی بخشی از داوطلبان بدل شوند درحالی‌که تحصیل در این پردیس‌ها به لحاظ آموزشی تفاوتی با دیگر مراکز ندارد، اما بررسی شهریه‌ها نشان می‌دهد دانشگاه‌های دولتی عملاً از «اعتبار برند» خود برای درآمدزایی استفاده می‌کنند و توان مالی خانواده‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای در مسیر ورود به دانشگاه‌های بزرگ دارد.

بر اساس داده‌های مرکز پژوهش‌ها، در کنکور ۱۴۰۲ بیش از ۵۴ درصد قبول‌شدگان زیر رتبه سه‌هزار کشوری، از میان دهک‌های نهم و دهم درآمدی بوده‌اند.

در ادامه، افزایش جهشی شهریه پردیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۱۴۰۴-۱۴۰۳ به یکی از خبرهای پرحاشیه فضای آموزشی تبدیل شد. شهریه سالانه رشته پزشکی در این دانشگاه از ۴۶ میلیون تومان در سال گذشته به ۱۶۰ میلیون تومان افزایش یافته و شهریه دندان‌پزشکی نیز به ۱۷۰ میلیون تومان رسیده است. درحالی‌که این افزایش بیش از ۲۴۰ درصدی توجه افکار عمومی را برانگیخته، شهریه پردیس‌های سایر دانشگاه‌های دولتی نیز در سال جاری با رشد ۳۰ تا ۴۰ درصدی روبه‌رو بوده است.

بر اساس بررسی‌ها از هفت دانشگاه دارای پردیس خودگردان، شهریه‌ها در اغلب آنها نسبت به سال گذشته حدود ۴۰ درصد افزایش یافته و در رشته‌های مهندسی تا بیش از ۵۰۰ میلیون تومان برای دوره کارشناسی رسیده است.

دانشگاه صنعتی شریف برای تحصیل در رشته مهندسی کامپیوتر در مقطع کارشناسی مجموع شهریه‌ای معادل ۸۵۰ میلیون تومان را تعیین کرده است؛ دانشجویی که قصد تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد این دانشگاه را دارد باید حدود ۶۷۶ تا ۷۳۸ میلیون تومان شهریه پرداخت کند. در دانشگاه تهران هزینه تحصیل کارشناسی مهندسی کامپیوتر حدود ۳۴۹ میلیون تومان و کارشناسی ارشد مهندسی نرم‌افزار نزدیک به ۱۲۸ میلیون تومان برآورد شده است، در حالی که شهریه دوره دکتری علوم انسانی در این دانشگاه به ۳۵۹ تا ۴۴۰ میلیون تومان می‌رسد. دانشگاه امیرکبیر نیز شهریه‌ای معادل ۴۴۶ میلیون تومان برای کارشناسی مهندسی کامپیوتر و ۵۶۰ میلیون تومان برای دکتری تعیین کرده است.

در دانشگاه علم و صنعت، شهریه دوره کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش نرم‌افزار حدود ۱۴۷ میلیون تومان و شهریه دکتری رشته مهندسی صنایع گرایش بهینه‌سازی بالغ بر ۳۶۸ میلیون تومان اعلام شده است. تربیت مدرس نیز با افزایش ۳۵ درصدی شهریه امسال، رقم کامل شهریه رشته‌های پزشکی را ۴۵۴ میلیون تومان و رشته‌های علوم انسانی را ۲۲۶ میلیون تومان اعلام کرده است؛ دانشجویان در ترم اول باید بین ۴۱ تا ۵۷ میلیون تومان پرداخت کنند.

به استناد دفترچه انتخاب رشته امسال، در مجموع پنج‌هزار و ۳۸۱ نفر در پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌های دولتی پذیرش خواهند شد که هزار و ۳۳۱ نفر از این تعداد مربوط به دوره‌های شهریه‌پرداز است. گروه آزمایشی علوم ریاضی با ۹۳۱ نفر، ۷۰ درصد این ظرفیت را به خود اختصاص داده و پس از آن علوم انسانی با سهم ۱۸ درصدی قرار دارد. پردیس‌های دانشگاه‌های شهید بهشتی، امیرکبیر، صنعتی شریف و تهران به ترتیب با ظرفیت‌های ۲۲۰، ۶۲۱،۳۰۷ و ۷۲۰ نفر بیشترین سهم پذیرش را در میان دانشگاه‌های بزرگ دارند.

بخشی از هزینه‌های واقعی تربیت دانشجو در این پردیس‌ها از بودجه عمومی جبران می‌شود و دانشگاه‌های دولتی با اتکا بر شهریه‌های کلان، عملاً ۱۸ درصد از بودجه خود را از محل درآمدهای اختصاصی تأمین می‌کنند؛ این سیاست موجب شده توان مالی خانواده‌ها بیش از استعداد علمی، تعیین‌کننده مسیر ورود به دانشگاه‌های برند باشد.

اشاره

هرگز از هوش مصنوعی برای این ۵ کار استفاده نکنید!

هرچند هوش مصنوعی به ابزاری فراگیر تبدیل شده است، اما هرگز نباید از آن برای انجام برخی کارهای ممنوعه هوش مصنوعی استفاده کرد. آگاهی از این محدودیت‌ها برای حفظ امنیت و اخلاق ضروری است

به گزارش پیام آشنا به نقل از گجت نیوز، با وجود پیشرفت‌های خیره‌کننده و نفوذ هوش مصنوعی به جنبه‌های مختلف زندگی، از تولید موسیقی گرفته تا کاربردهای شغلی، برخی حوزه‌ها وجود دارند که دخالت هوش مصنوعی در آن‌ها می‌تواند عواقب جدی به همراه داشته باشد. در این مقاله به پنج مورد مهم و خطرناک می‌پردازیم که استفاده از هوش مصنوعی در آن‌ها به هیچ وجه توصیه نمی‌شود.

هرگز از هوش مصنوعی برای ساخت دیپ‌فیک از دیگران استفاده نکنید

ظهور دیپ‌فیک‌ها در ابتدا نگرانی‌هایی در مورد اطلاعات نادرست ایجاد کرد، اما واقعیت تلخ این است که ۹۸٪ از دیپ‌فیک‌ها برای ساخت پورنوگرافی غیرتوافقی استفاده می‌شوند. این فناوری به ابزاری برای انتشار تصاویر مستهجن از افراد مشهور و حتی شهروندان عادی بدون رضایت آن‌ها تبدیل شده است.

نمونه‌های دلخراشی از این سوءاستفاده‌ها در کانال‌های تلگرامی کره جنوبی (با هدف ساخت تصاویر جنسی از دانش‌آموزان) و آزار روزنامه‌نگاران و افراد مشهور گزارش شده است. هرچند تلاش‌هایی برای مسدود کردن وب‌سایت‌های پورنوگرافی دیپ‌فیک و وضع قوانین صورت گرفته، ابزارهای ساخت آن همچنان در دسترس هستند. استفاده از دیپ‌فیک بدون رضایت، حتی اگر هرگز آنلاین منتشر نشود، کاملاً غیرقابل قبول است و اغلب برای کلاهبرداری یا اطلاعات غلط سیاسی به کار می‌رود.

برای اطلاعات مرتبط با سلامتی، به هوش مصنوعی اعتماد نکنید

همه به یاد دارند که هوش مصنوعی گوگل زمانی به مردم توصیه می‌کرد چسب روی پیتزا بریزند. این مثال نشان می‌دهد که چرا نباید به چت‌بات‌ها برای اطلاعات سلامتی اعتماد کرد. با این حال، بیش از یک‌سوم آمریکایی‌ها برای برنامه‌ریزی وعده‌های غذایی، تمرینات ورزشی و حتی تأیید اطلاعات سلامتی به هوش مصنوعی تکیه می‌کنند.

مدل‌های زبانی بزرگ (LLM) بر اساس حجم عظیمی از داده‌های اینترنتی آموزش می‌بینند که شامل اطلاعات نادرست نیز می‌شود و توانایی بررسی صحت اطلاعات را ندارند. آن‌ها به راحتی اطلاعات غلط تولید می‌کنند تا شکاف‌های دانش خود را پر کنند. در حالی که برخی توصیه‌های ساده (مثل تعداد تکرار تمرینات) ممکن است بی‌ضرر باشند، مشورت در مورد آنچه وارد بدن می‌شود، روی پوست مالیده می‌شود یا میزان خواب به معنی به خطر انداختن سلامتی به بدترین شکل ممکن است. همیشه باید به متخصصان پزشکی مراجعه کرد.

برای انجام تکالیف درسی خود، به هوش مصنوعی متکی نباشید

با توانایی چت‌بات‌ها در نوشتن مقاله، پاسخ به سوالات و حل مسائل، بسیاری از دانش‌آموزان و دانشجویان راه آسان‌تر را انتخاب کرده و از آن‌ها استفاده می‌کنند. این رویکرد، هدف اصلی آموزش را که پرورش تفکر انتقادی، تحقیق و حل مسئله است، تضعیف می‌کند. زمانی که یک چت‌بات فوراً تکالیف را انجام می‌دهد، افراد فرآیند دشوار اما حیاتی یادگیری را که آن‌ها را به فردی تحصیل‌کرده و باهوش تبدیل می‌کند، از دست می‌دهند. همچنین، مشکل توهم‌زایی هوش مصنوعی می‌تواند به یادگیری اطلاعات نادرست منجر شود. تصور کنید پزشکان، خلبانان یا معماران آینده، با آموزشی ناقص یا غلط، اشتباهاتی مرتکب شوند که جان انسان‌ها را به خطر اندازد. استفاده از هوش مصنوعی برای انجام تکالیف نه تنها از نظر آکادمیک نادرست است، بلکه می‌تواند دیگران را نیز به خطر بیندازد.

هرگز برای گرفتن توصیه‌های جدی زندگی به هوش مصنوعی رجوع نکنید

در نگاه اول ممکن است به نظر برسد که هوش مصنوعی به دلیل توانایی در مکالمه می‌تواند یک مشاور یا درمانگر عالی باشد، اما داستان‌های وحشتناکی وجود دارد؛ از جمله ناتوانی ChatGPT در منصرف کردن نوجوانی از افکار خودکشی، یا یک «دوست‌دختر هوش مصنوعی» که شریک خود را به خودکشی تشویق کرد. بسیاری از مردم از چت‌بات‌ها به عنوان درمانگر یا همراه دیجیتالی استفاده می‌کنند و توصیه‌های بسیار نگران‌کننده‌ای دریافت می‌کنند.

چت‌بات‌ها، الگوریتم‌های پیچیده‌ای هستند که کلمات را در یک توالی پیش‌بینی می‌کنند، نه متخصصان آموزش‌دیده یا موجوداتی هوشمند. گرچه استفاده از آن‌ها برای تبادل ایده با احتیاط فراوان بلامانع است، اما نباید برای تشخیص سلامت روان، مشاوره روابط یا به عنوان یک مربی زندگی به آن‌ها اعتماد کرد. حتی پرداخت برای نسخه‌های پریمیوم نیز ماهیت الگوریتمی آن‌ها را تغییر نمی‌دهد.

کدنویسی با اتکا به هوش مصنوعی (Vibe-coding) ممنوع

هوش مصنوعی در کدنویسی نیز مفید واقع شده و به برنامه‌نویسان کمک می‌کند تا کد را سریع‌تر تولید کنند. این روش وایب کدینگ (Vibe Coding) نامیده می‌شود. با این حال، استفاده بی‌رویه از هوش مصنوعی در کدنویسی دو مشکل اساسی دارد. اول اینکه، مانند آموزش، برنامه‌نویسان را از تجربیات یادگیری مهم محروم می‌کند. برنامه‌نویسی اساساً یک تمرین حل مسئله است که مهارت‌ها را بهبود می‌بخشد. برنامه‌نویسانی که صرفاً به خروجی چت‌بات تکیه می‌کنند، مهارت‌های خود را تحلیل می‌برند.

دوم اینکه این کدها اغلب پر از خطا و ناامن هستند. نمونه‌ای از این مشکل در اپلیکیشن محبوب Tea گزارش شد که پس از نفوذ گسترده به داده‌های کاربران، گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر استفاده از وایب کدینگ هوش مصنوعی در توسعه آن مطرح شد. برنامه‌نویسان باید خروجی هوش مصنوعی را به دقت بررسی کنند، در غیر این صورت حریم خصوصی و امنیت داده‌های کاربران به خطر می‌افتند.

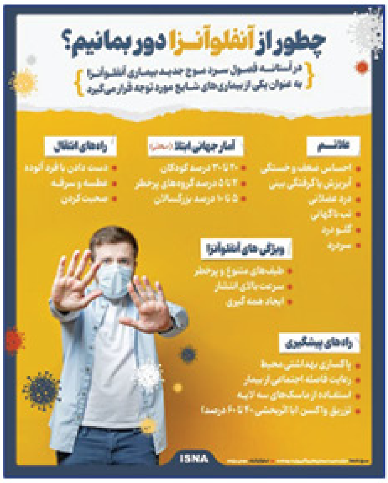

برش

نسل زد متفاوت می‌شنود

به واسطه ارتباط آنلاین و مستقیمی که نسل زد با هنرمندان دارد، موسیقی همراه با نسل زد رشد کرده است. جامعه آنلاین نسل زد، صنعت موسیقی را گسترده‌تر کرده و طیف وسیع‌تری از هنرمندان و ژانرها را پوشش داده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، موسیقی مورد علاقه افراد نشان می‌دهد آن‌ها خود را متعلق به کدام نسل از موسیقی می‌دانند. موسیقی در هر دهه رنگ و بوی خود را داشته است و اکنون باید بپذیریم این نسل زد است که جریان اصلی موسیقی جهان را رهبری می‌کند.

نسل زد می‌تواند پا را فراتر از قاره آمریکا بگذارد. گروه بی‌تی‌اس از کره جنوبی را در صدر قرار دهد و به دیدار جو بایدن، رئیس‌جمهور وقت آمریکا بفرستد. اگر نسل پیشین تصمیم گرفت امینم ستاره درخشان رپ باشد، نسل زد می‌تواند کندریک لامار را انتخاب کند و اجرای فینال سوپربال ۲۰۲۵ آمریکا را تنها به او اختصاص دهد.

نسل زد با دسترسی به پلتفرم‌های پخش زنده موسیقی از بدو تولد به صورت آنلاین به موسیقی گوش می‌دهد و بیش از پیشینیان خود نسبت به آن وسواس پیدا کرده است. وسواس و قدرت انتخابی که نسل زد در اختیار دارد در آمارهای رسمی راه پیدا کرده است.

آمارها نشان می‌دهند بدون موج جدید طرفداران موسیقی، این صنعت دچار همان خمودگی می‌شد که در سراسر اقتصادهای جهان مشهود است.

ثبات و تداوم استفاده از سرویس‌های آنلاین توسط نسل زد «عنصر تفاوت» آنها از نسل‌های پیشین است. هنرمندان از هر ژانری و هر نقطه‌ای در جهان، بی‌نهایت راه برای پخش جهانی موسیقی خود دارند و مهم‌تر از همه اینکه به کمک فناوری، مخاطب در لحظه به هنرمند می‌گوید هنر او باب میل است یا نه.

به این معنا که استودیوها و لیبل‌های بزرگ مجبور شده‌اند استراتژی بازاریابی، تبلیغاتی و فروش خود را متناسب با خواسته‌های مخاطبان تغییر دهند. بزرگ‌ترین گروه شنوندگان؟ بله البته که نسل زد.

طبق مطالعه‌ای که موسسه تحقیقاتی ادیسون در سال ۲۰۲۳ بر داده‌های اسپاتیفای انجام داد، نسل زد بیشتر از هر گروه دیگری به موسیقی وقت اختصاص می‌دهد. نسل زد آمریکایی روزانه ۳ ساعت و ۴۳ دقیقه به موسیقی گوش می‌دهد به طور متوسط ۴۰ دقیقه بیشتر از مابقی جمعیت.

در گزارش ۲۰۲۳ اسپاتیفای، می‌توان دید نسل زد بیش از ۵۶۰ میلیارد بار آهنگ شنیده‌اند و بیش از ۳ میلیارد بار پادکست پخش کرده‌اند. چنین آماری رشد ۷۶ درصدی نسبت به سال گذشته را نشان می‌دهد و نسل زد را به سریع‌ترین گروه در حال رشد اسپاتیفای در گوش دادن به موسیقی و پادکست تبدیل می‌کند.

نسل زد نه تنها بزرگ‌ترین گروه جمعیتی بازار موسیقی است بلکه بسیار سریع‌تر و نزدیک‌تر از هر نسل دیگری به موسیقی و هنرمندان دسترسی دارد. سابق بر این افتخار گروه‌های موسیقی این بود در رادیو پخش شوند یا تعداد سی‌دی‌های بیشتری بفروشند. در حال حاضر رقابت به صورت زنده در اسپاتیفای برقرار است.

طرفداران نه‌تنها با شنیدن موسیقی هنرمندان محبوب خود را در رتبه‌بندی بالا می‌برند بلکه برای موفقیت او کمپین هم به پا می‌کنند. هر چند اسپاتیفای و ایران در رابطه‌ای دوطرفه همدیگر را تحریم کرده‌اند اما اگر طرفداران کی‌پاپ ایرانی را ببینید متوجه می‌شوید نسل زد در حمایت از گروه مورد علاقه‌اش به محدودیت اعتقاد ندارد.

به هر ترتیبی، کی‌پاپ ایرانی راه ورود به جامعه مخاطبان اسپاتیفای را پیدا می‌کند و همراه با دیگر دوستانش از رکورد پخش هنرمند مورد علاقه‌اش حمایت می‌کند.